

Sermaye ve Emek - 2

- I. Tımar Sistemi
- II. Lonca Teşkilatı
- III. Sanayi Sergileri

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin klasik ekonomik yapısının temel unsurları arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

2. Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda gelişen Batılı sanayi devletleri karşısında endüstriyel üretime geçiş için bir dizi ekonomik tedbir almıştır. 1840-1860 arası dönemde devletçilik politikası öne çıkarıldı. Bu politika doğrultusunda Batı tarzında fabrikalar ve imalathaneler kuruldu. Diğer yandan mevcut fabrikaların modernize edilmesi yoluna gidildi.

Bu duruma göre,

- I. Osmanlı Devleti Avrupalı devletlerin sömürgesi olmak için çaba göstermiştir.
- II. Osmanlı'da modern sanayileşme süreci dış etkenlere bağlı olarak ortaya çıkmıştır.
- III. Osmanlı Devleti'nde zamanla ithal ikameci sanayileşme modeli benimsenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve III. E) II ve III.

3. Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'nin sanayileşme çabalarını engellediği savunulabilir?

- A) Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nın imzalanması
B) Ticaret Bakanlığı ve ticaret mahkemelerinin kurulması
C) Sergi-i Umumi-i Osmanînin açılması
D) Demir yolu projelerinin hayata geçirilmesi
E) Sanayi mekteplerinin açılması

4. Aşağıdakilerden hangisi 1864'te kurulan İslah-ı Sanayi Komisyonunun görevleri arasında gösterilemez?

- A) %5 olan gümrük vergisini arttırmak
B) Ham madde ihracını belirlemek
C) Sergiler açarak sanayiye teşvik etmek
D) Esnaf şirketleri oluşturmak
E) Sanayi okulları açmak

5. Sanayi kuruluşlarına nitelikli işçi yetiştirmek üzere 1864'ten itibaren İstanbul ve diğer bölgelerde erkekler ve kızlar için ayrı ayrı pek çok - - - kuruldu.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yere aşağıdaki lardan hangisi getirilmelidir?

- A) Lisan Mektebi
B) Telgraf Mektebi
C) Baytar Mektebi
D) Deniz Ticareti Mektebi
E) Sanayi Mektebi

6. Aşağıdakilerden hangisi endüstriyel üretime geçiş sürecinde Osmanlı Devleti'nin zorluklar yaşamasına neden olmamıştır?

- A) Avrupalı devletlerle uzun süreli savaşların yapılması
B) İslahatlara karşı çıkılması
C) Demiryolu yapımına ağırlık verilmesi
D) İşyanların yaşanması
E) Azınlıklara geniş haklar verilmesi

7. Osmanlı Devleti'nde 1840'lara kadar sanayileşme hamleleri hızlanarak devam etmiştir. Özel sektöre, fabrikaların açılması için devlet tarafından teşvikler uygulanıp idari kolaylıklar sağlanmıştır. Ancak bütün bu çabalara rağmen fabrikaların bir kısmı kapanmaktan kurtulamamıştır.

Buna göre istenen sonucun elde edilememesinde;

- I. bilgi ve tecrübe yetersizliği,
  - II. kötü işletmecilik,
  - III. Avrupa mallarıyla rekabetin yakalanamaması
- durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?**

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

8. Aşağıdakilerden hangisi 1838'de imzalanan Balta Limanı Ticaret Antlaşması'yla ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Üretimde teknolojik gelişmelerin takip edilememesi
B) Osmanlı pazarlarının büyük oranda yabancıların denetimine girmesi
C) Avrupa ile rekabet edemeyen Osmanlı esnafının faaliyetlerini durdurma noktasına gelmesi
D) Osmanlı ham maddelerinin yüksek ücretle Avrupa'ya ihraç edilmesi
E) Yerli üreticinin istediği ham maddeyi tedarik edememesi

9. Aşağıdakilerden hangisi kolonileştirme hareketinin öncüsü olan Avrupalı devletlerden biri değildir?

- A) Lehistan B) İngiltere C) Fransa
D) Portekiz E) İspanya

- 10.

XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti sanayi kuruluşları

Yukarıdaki harita incelendiğinde Osmanlı sanayisi ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Fabrikalar genellikle kıyı kesiminde kurulmuştur.
B) Bazı bölgelerde sanayi kuruluşları ile yerleşim yerleri birbirine yakındır.
C) Osmanlı Devleti sanayileşme sürecini tamamlamıştır.
D) İstanbul, imparatorluğun sanayi merkezidir.
E) Silah sanayisinin de kurulduğu görülmektedir.

11. Amerika'nın keşfinden sonra buradaki arazilerde ziraata başlayan emperyalist devletler, yerli halkları çalıştırmaya kalktıysa da ziraata alışık olmayan bu insanlardan beklilikleri verimi alamadılar.

Bu durumun sonucunda emperyalist devletlerin;

- I. Afrika'dan köle getirme,
  - II. madencilğe yönelme,
  - III. ticarete ağırlık verme
- faaliyetlerinden hangilerini gerçekleştirdiği savunulabilir?**

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) I, II ve III.

12. I. Ham Madde
II. Pazar
III. Ucuz İş Gücü

Emperyalist batılı devletler yukarıdaki hangi ihtiyaçlarını karşılamak için sömürgelerini kullanmışlardır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

